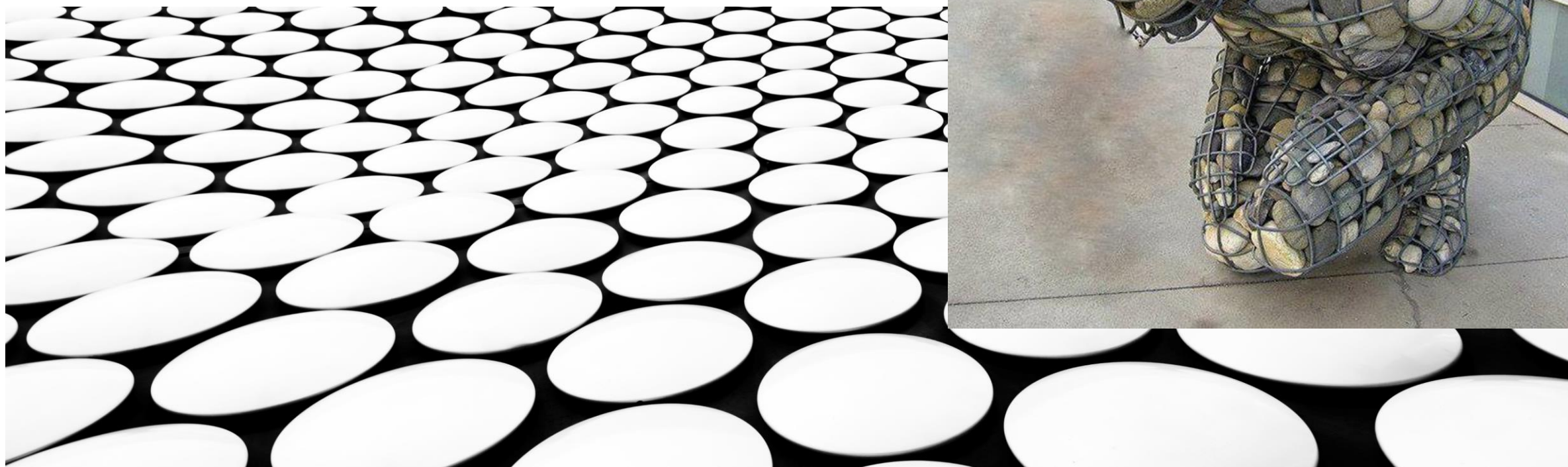

ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ : Ο ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΠΛΑ ΜΑΣ.

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΑΚΚΑ

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

(Φωτο: Josef Kudelka)

“You need an awareness of the past
in order to know what you are in the
present”

Bodo van Boris

Highlighting Black British History
through #FunFactFriday
See details

Τ.Ι. : Η έρευνα της ιστορίας μιας περιοχής, μιας κοινότητας ανθρώπων, σε όλες της τις διαστάσεις, μέσα από μια ποικιλία πηγών

ΟΡΙΣΜΟΣ

- The branch of history that deals with the social, economic, and cultural development of particular localities, often using local records and resources (Oxford English Dictionary).
- **Origin:** Early 17th century.

The Patrick Bronte Experience in Essex

by Margaret Mills

🗨 Notes for this talk

🎥 See a video for this talk

The Soup Kitchen for the Jewish Poor, Brune Street, Spitalfields

by Ian Stone

🗨 Notes for this talk

🎥 See a video for this talk

St James's Church Louth and the Lincolnshire Rising of 1536

by Claire Kennan

🎥 See a video for this talk

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

- Ανησυχίες και ενδιαφέροντα ιστοριοδιφών και ερασιτεχνών ιστορικών-ενίσχυση τοπικού συναισθήματος
- ΗΠΑ – Μεγάλη Βρετανία: τέλη 19ου-αρχές 20ου αι.: η κοινότητα, όχημα για την κατανόηση της κουλτούρας, η Τ.Ι. μέθοδος για ανάπτυξη δεξιοτήτων
- Ελλάδα: διάταγμα Γρηγορίου Δικαίου (10 Φεβρουαρίου 1825): ‘Δικαιώματα του Εφόρου της Παιδείας’ (*κάθε σχολείο ένα μουσείο ‘για την γνώρισιν της δεξιότητος των προγόνων’*), αναφορές στα Α.Π. του 1894, 1913, δεκαετία ’90, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.
- 2000 : «Η τοπική ιστορία ως πεδίο σπουδής στο πλαίσιο της σχολικής εκπαίδευσης» - (Γ. Λεοντσίνης, Μ. Ρεπούση).
- 2004 . «Τοπική Ιστορία» (Σ. Ασωνίτης - Θ. Παππάς). Λογισμικό Τ.Ι. (Γ. Λεοντσίνης - Γ. Παντιώρας - Ε. Κουνέλη)
- 2011 – Η Τ.Ι. εντάσσεται στη ‘Σχολική Κοινωνική Ζωή’ σε συνεργασία με την Π.Ε.Α.Α.
- 2018- εντάσσεται οργανικά σε όλο το ΠΣ της υποχρεωτικής εκπαίδευσης με ιδιαίτερη μνεία στις Γ΄ και Δ΄ τάξεις του Δημοτικού Σχολείου

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ Π.Σ. ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

- ✓ Ένταξη των σύγχρονων πορισμάτων της ιστορικής επιστήμης και της διδακτικής της ιστορίας στη σχολική πραγματικότητα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα
- ✓ Η «δυσκολία» απέναντι το μάθημα της ιστορίας
- ✓ Η δημιουργία ενός ευέλικτου διδακτικού πλαισίου προσανατολισμένου σε πιο ενεργητικές διαδικασίες παραγωγής και αξιοποίησης της γνώσης

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ Π.Σ. ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

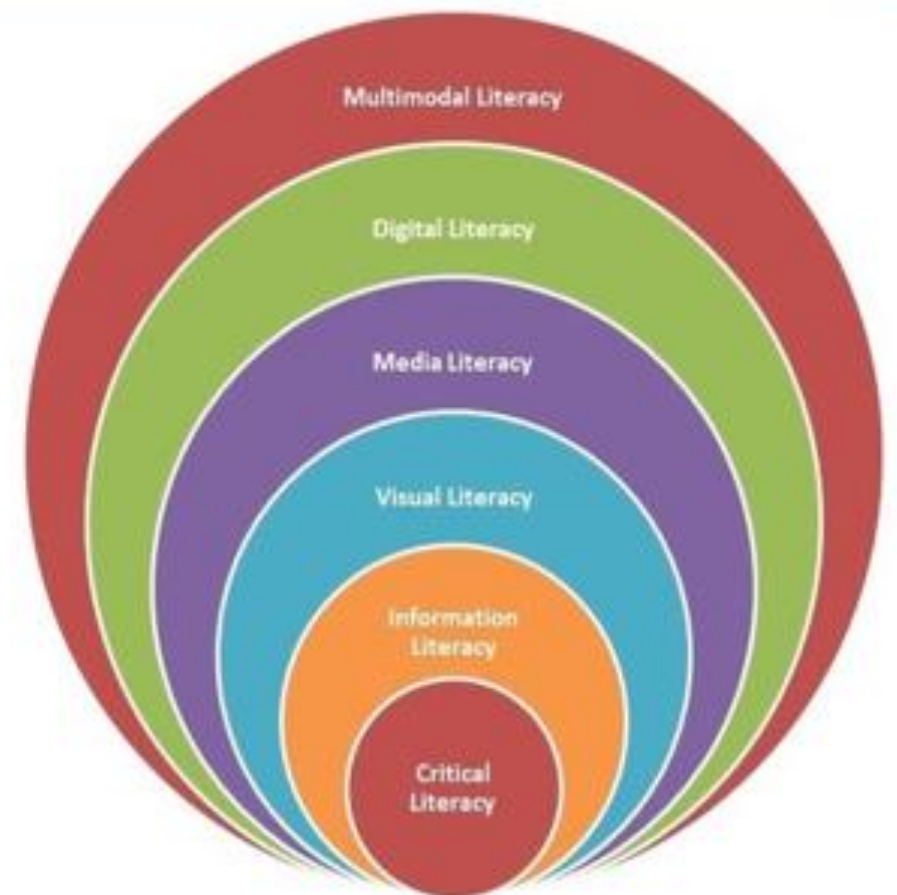
Η διδασκαλία αποτελεί μια ανοιχτή διαδικασία της οποίας οι γενικοί και ειδικοί στόχοι καθορίζονται από μια σειρά παραγόντων, όπως:

- ✓ σε ποιους απευθύνεται κάθε φορά
- ✓ ποιο είναι το γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο των μαθητών και μαθητριών
- ✓ ποια είναι η παιδαγωγική και η ιστορική κατάρτιση των εκπαιδευτικών
- ✓ πού γίνεται (τοπικός προσδιορισμός)
- ✓ με τι υλικά γίνεται
- ✓ κάτω από ποιες συνθήκες γίνεται

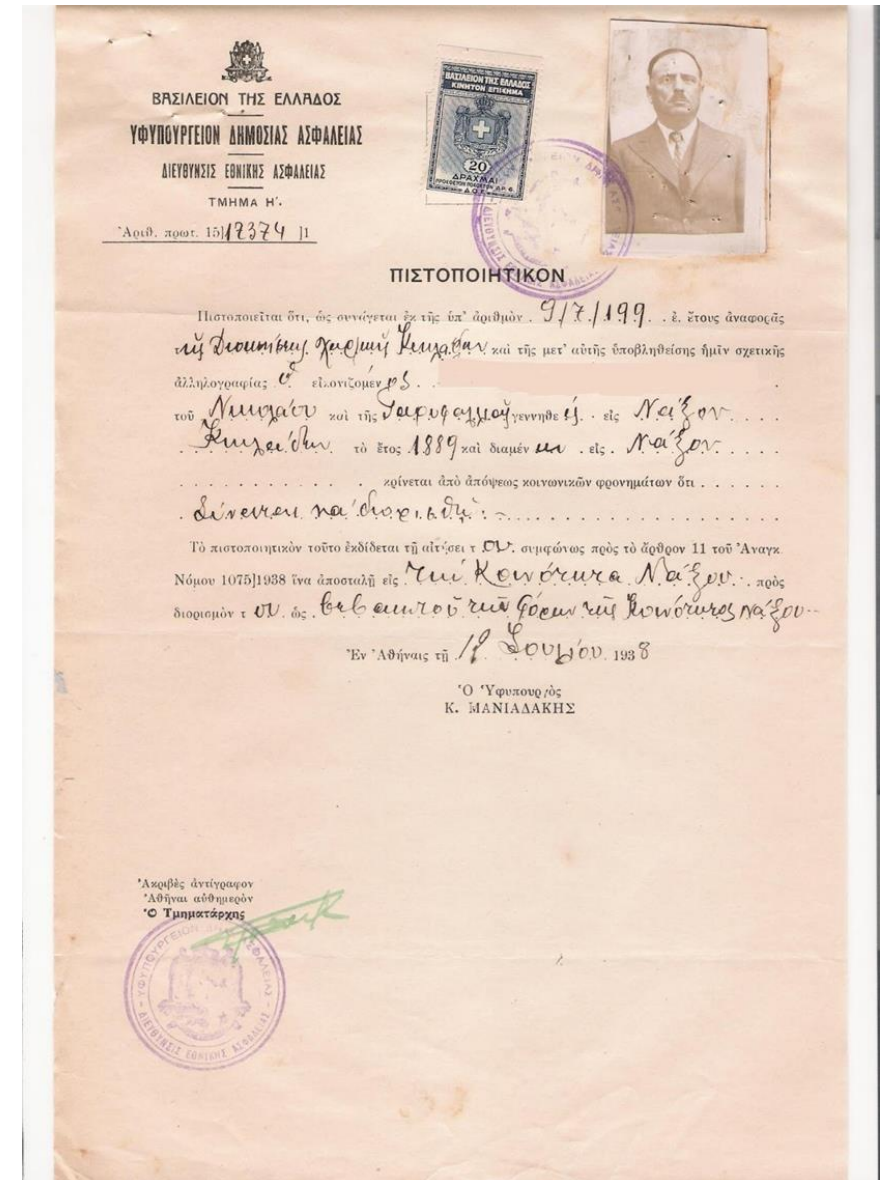
Παιδαγωγικοί άξονες

- Κριτική παιδαγωγική (κριτικός γραμματισμός)
 - Κοινωνικός εποικοδομητισμός
 - Πολυγραμματισμοί
 - Πολλαπλή νοημοσύνη
 - Διαφοροποιημένη διδασκαλία
- ↓
- Ανοιχτά Προγράμματα Σπουδών

Η διδακτική της ιστορίας σήμερα έχει ως στόχο:

- ✓ τη μελέτη της ανθρώπινης εμπειρίας (ανασύνθεση της συνολικής δράσης του ανθρώπου και κατανόηση της δράσης αυτής)
- ✓ την αποκάλυψη παραγόντων, δυνάμεων ή δομών που διαμορφώνουν την ιστορική διαδικασία
- ✓ τη διασύνδεση των γεγονότων μεταξύ τους και τη δόμηση, μέσα από αυτά, νοημάτων για το παρελθόν
- ✓ την ανάδειξη των πολλαπλών διαστάσεων των γεγονότων / φαινομένων / δράσεων
- ✓ έναν τεκμηριωμένο ερευνητικά, αποδεκτό και ελέγξιμο λόγο

Η διδακτική της ιστορίας σήμερα αναφέρεται:

- ✓ σε έναν ολικό πολιτισμό
- ✓ στην ιστορία των δομών, των ιδεών, στη διατύπωση νέων ιστορικών ερωτημάτων, στην ανάλυση ιστορικών προβλημάτων
- ✓ σε πολιτισμικούς κύκλους (πολιτική, οικονομία, κοινωνική ζωή, τέχνη, λαϊκή ή λόγια κουλτούρα)
- ✓ στην ανάδειξη νέων ιστορικών αντικειμένων (ιστορία της καθημερινής ζωής, της παιδικής ηλικίας, των γυναικών, των περιθωριοποιημένων ομάδων / ανθρώπων, δημόσια ιστορία κ.ά.)
- ✓ στις επιστημολογικές εξελίξεις διαφόρων επιστημονικών περιοχών (ιστοριογραφία, παιδαγωγική, κοινωνική ανθρωπολογία κ.ά.)

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΚΕΨΗ; ΠΟΙΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΗ ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ;

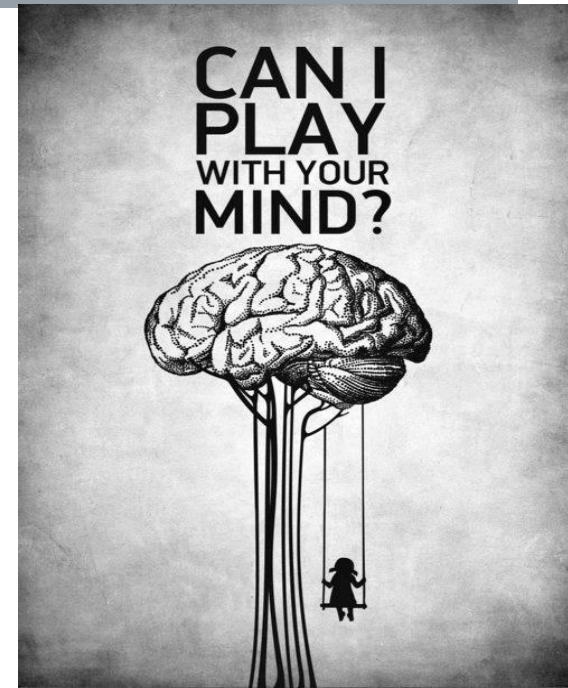
Οι μαθητές για να σκέπτονται ιστορικά πρέπει:

- Να αντιλαμβάνονται και να προσδιορίζουν **τι είναι ιστορικά σημαντικό**
- Να χρησιμοποιούν **τεκμηρίωση** αξιοποιώντας πρωτογενείς πηγές
- Να προσδιορίζουν τη **συνέχεια** και την **αλλαγή**
- Να αναλύουν **αιτίες** και **συνέπειες**
- Να έχουν **ιστορική οπτική**
- Να αντιλαμβάνονται την **ηθική διάσταση** των ιστορικών ερμηνειών (P. Seixas, 2016).

(ιστορικός γραμματισμός = κατανόηση ιστορικών γεγονότων)

ιστορία ↔ παρελθόν

Μαθαίνω
κατανοώ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ:

Σημείο έναρξης:

Ο καθημερινός χρόνος,
ο οικείος χώρος των
παιδιών
το άμεσο παρελθόν

Ενδιάμεσοι σταθμοί:

Το **προσωπικό** παρελθόν
των παιδιών,
το **οικογενειακό**
παρελθόν των γονέων και
των παππούδων
(επιβάλλεται η θεματική
προσέγγιση)
το **τοπικό** παρελθόν

Επιστέγασμα:

Η μελέτη του
παρελθόντος του έθνους
και ολόκληρης της
ανθρωπότητας
(λαοί, πολιτισμοί,
ιστορικές περίοδοι στη
συγχρονικότητά τους)

1. Τι σημαίνει **κριτικός γραμματισμός**;
2. Τι σημαίνει **κριτική ικανότητα/κριτική σκέψη**;
3. Πώς μπορούμε να την **καλλιεργήσουμε** με την κατάλληλη διδασκαλία της ιστορίας;
4. Τι σημαίνει η **ιστορία ως πρόβλημα**;
5. Πόσο σημαντικό είναι **να θέτουν οι μαθητές ερωτήματα**;

Η «ΝΕΑ» ΙΣΤΟΡΙΑ

- ✓ αποδέχεται τη διάκριση ιστορικού γεγονότος και ιστορικής ερμηνείας
- ✓ δίνει προτεραιότητα στις ερευνητικές διαδικασίες
- ✓ μεταλλάσσει το υλικό της ιστορίας σε παιδαγωγικό προϊόν
- ✓ καλλιεργεί τη δυνατότητα αναγνώρισης της ταυτότητας μέσα στο σύγχρονο κόσμο
- ✓ Αναγνωρίζει την πολυπλοκότητα των σύγχρονων κοινωνιών – συνομιλεί με πολλά επιστημονικά πεδία

ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

- ✓ Ανάπτυξη κριτικής ιστορικής σκέψης και ιστορικής συνείδησης
- ✓ Γνώση και κατανόηση παρελθόντος
- ✓ Ερμηνεία και διαχείριση παρόντος
- ✓ Συνειδητοποίηση προσωπικής και συλλογικής ευθύνης
- ✓ Καλλιέργεια ενεργού πολιτειότητας (active citizenship) στο πλαίσιο μιας πλουραλιστικής εθνικής και διεθνικής συνείδησης

Η ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ:

- ✓ αντιμετωπίζει ερευνητικά το περιβάλλον διατυπώνοντας έλλογες υποθέσεις εργασίας – Αναπτύσσει κριτική ικανότητα μαθητών και μαθητριών
- ✓ κατανοεί τον περιβάλλοντα φυσικό, δομημένο και κοινωνικό χώρο και εντάσσεται δημιουργικά σ' αυτόν
- ✓ εντοπίζει, επιλέγει, αξιολογεί και αξιοποιεί τις κατάλληλες πηγές πληροφόρησης
- ✓ παρατηρεί, περιγράφει, συγκρίνει και εξηγεί τους λόγους για τους οποίους τα πράγματα πήραν την παρούσα μορφή τους στο συγκεκριμένο χώρο.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

- ✓ Να σφυρηλατήσει τους δεσμούς των μαθητών και μαθητριών με τον τόπο στον οποίο ζουν
- ✓ Να ενεργοποιήσει δημιουργικά τις προσπάθειες σεβασμού και διατήρησης της πολιτισμικής φυσιογνωμίας του τόπου
- ✓ Να καλλιεργήσει κίνητρα για ατομική και συλλογική δράση μέσα και έξω από το σχολείο
- ✓ Να βοηθήσει την ανάπτυξη ερευνητικών και κοινωνικών δεξιοτήτων (άντληση πληροφοριών, επαλήθευση δεδομένων, επαφή με ανθρώπους διαφορετικής ηλικίας / περιβάλλοντος)
- ✓ Να ασκήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες στην ομαδική δουλειά και στις πειθαρχίες που αυτή θέτει

Η **τοπική ιστορία** αποτελεί τη **σύνδεση**, για λογαριασμό του **σχολείου**, της **γνώσης της ιστορίας με την έρευνα**, στο πλαίσιο των αλλαγών που αποσκοπούν στην ανανέωση του ιστορικού μαθήματος στην εκπαίδευση.

Η τοπική ιστορία με τη μορφή ερευνητικών δραστηριοτήτων αμφισβητεί στην πράξη την αφηγηματική σχολική ιστορία.

Βασικό της χαρακτηριστικό, η ανάδειξη της **ιστορικότητας** του **τόπου** και του **τοπίου** και ο **βιωματικός χαρακτήρας** της σχέσης τους με τον άνθρωπο.

Τα όρια της τοπικής ιστορίας επαναπροσδιορίζονται, μεταβάλλονται, διευρύνονται.

Η τοπική ιστορία συμβάλλει, επαγωγικά, στην κατανόηση της γενικής ιστορίας.

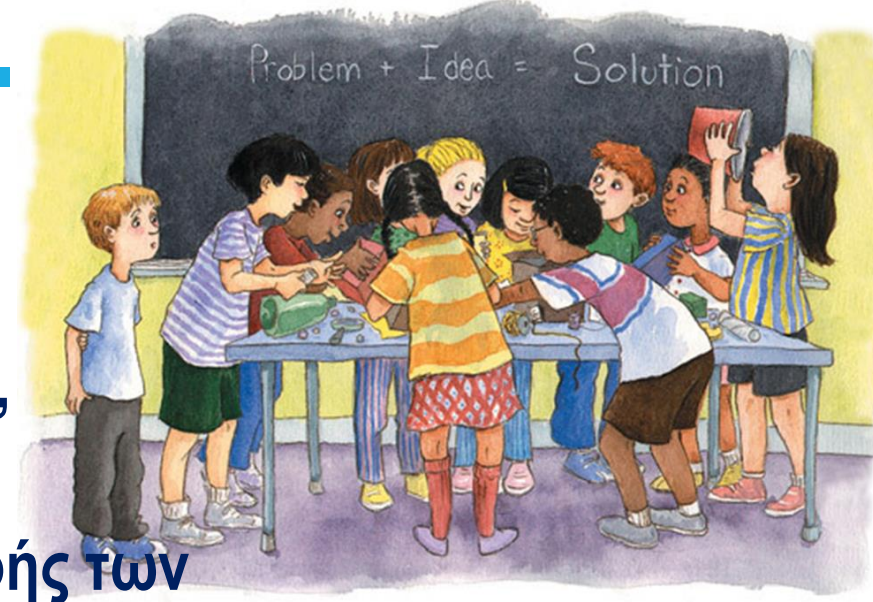
Ποια διδακτική μέθοδο χρησιμοποιούμε για να προσεγγίσουμε την Τοπική Ιστορία;

- ✓ Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και σχέδιο εργασίας (project)
- ✓ 12-15 διδακτικές ώρες (κυμαίνονται αναλόγως...)
- ✓ Ολοκληρώνεται στα δύο, τουλάχιστον, τρίμηνα του σχολικού έτους – ανάλογα με τον προγραμματισμό της σχολικής μονάδας και το θέμα του σχεδίου εργασίας
- ✓ Επιθυμητή (αλλά όχι υποχρεωτική) η διασύνδεσή της με επιμέρους ενότητες του μαθήματος της ιστορίας στην κάθε τάξη. Επιβεβλημένη η προσέγγιση του ευρύτερου ιστορικού πλαισίου.
- ✓ Στο πλαίσιο του Π.Σ. του 2011 προτεινόταν η σύνδεση με την αειφόρο ανάπτυξη

Το **σχέδιο εργασίας (project)** για την Τοπική Ιστορία αρθρώνεται σε πέντε διδακτικά βήματα:

1. εντοπισμός θέματος, συγκρότηση ομάδων εργασίας, καθορισμός πλαισίου εργασίας
2. συγκεκριμενοποίηση της θεματολογίας και της μορφής των εργασιών -καταμερισμός εργασιών
3. επεξεργασία του επιμέρους θέματος κάθε ομάδας και άσκησή της σε συγκεκριμένες διαδικασίες παραγωγής και αξιοποίησης της ιστορικής γνώσης
4. οργάνωση και παρουσίαση των δεδομένων (με συνεπές σχήμα από κάθε ομάδα) στην ολομέλεια της τάξης
5. αξιολόγηση του παραγόμενου αποτελέσματος και της διαδικασίας μέσα από την οποία παράχθηκε. Αυτοαξιολόγηση των εμπλεκόμενων. Αναστοχασμός ομάδας.

Το **αντικείμενο της τοπικής ιστορίας** προσδιορίζεται με τον καθορισμό ενός **τόπου έρευνας**, την επιλογή κάποιων **θεματικών πεδίων** και την ανάδειξη μιας **προσέγγισης**.

- ✓ **Τόπος:** ο τόπος του σχολείου (συνοικισμός, χωριό, κωμόπολη, πόλη, επαρχία, περιφέρεια).
- ✓ **Άνθρωποι:** οι ανθρώπινες δραστηριότητες, η ανθρώπινη καθημερινότητα σε όλες τους τις εκφάνσεις.
- ✓ **Μέθοδοι:** από τις αρχαιακές διερευνήσεις, στις μικρο-ιστορικές αναλύσεις, την αξιοποίηση προφορικών μαρτυριών και την αποτύπωση της δημόσιας ιστορίας.

Η τοπική ιστορία εξετάζει:

- ✓ την ιστορία μιας **καθορισμένης μικρής περιοχής** με διακριτά χαρακτηριστικά που ασκούν επίδραση στη ζωή των κατοίκων της,
- ✓ την ιστορία μιας **μικρής κοινωνίας ανθρώπων** που κατοικούν σε μια περιοχή,
- ✓ την ιστορία **γεγονότων** που έλαβαν χώρα μέσα στην περιοχή αυτή ή προσώπων που ήρθαν σε επαφή με κοινωνία αυτή και την επηρέασαν,
- ✓ την ιστορία των **καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας** που βρίσκονται στην περιοχή αυτή.
- ✓ Τις αναπαραστάσεις του παρελθόντος στο δημόσιο λόγο και τόπο.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ Τ.Ι.:

- Γνώση της γενικής ιστορίας
- Γνώση των γενικών αξόνων της ιστορίας του τόπου

*«Όσο περισσότερα γνωρίζει ο ερευνητής,
τόσο περισσότερα μαθαίνει»*

Τασούλα Βερβενιώτη

ZHTOYMENA:

- Άνοιγμα σχολείου στην τοπική κοινωνία
- Εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας στις δραστηριότητες των παιδιών
- Συμβολή στη διάσωση του ιστορικού τοπίου και της ιστορικής μνήμης, του περιβάλλοντος χώρου

Επίσης

- Σύνδεση Τ.Ι. με την κοινωνική, περιβαλλοντική και διαπολιτισμική εκπαίδευση και την αειφόρο ανάπτυξη

Ο τόπος μας

- Δημογραφικά στοιχεία: προέλευση κατοίκων, αυξομείωση πληθυσμού σε σχέση με το ιστορικό πλαίσιο (πχ μεταναστευτικές ροές)
- Αριθμός σχολείων- το σχολείο μας- η ταυτότητά του
- Σχολείο και τοπική κοινωνία
- Σχολείο και ιστορία
- Στιγμές του σχολείου: υλική υπόσταση, εκπαιδευτική κοινότητα, δράσεις, σχέσεις, reunions

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ Η ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ: ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ

- Ιστορία του σχολείου
- Δημογραφικά στοιχεία για τον μαθητικό ή εκπαιδευτικό πληθυσμό του σχολείου
- Η τοπογραφία του σχολείου: θέση, περιβάλλον χώρος
- Ιστορία του κτηρίου (συστεγάσεις, μετακινήσεις, προσθήκες, σχεδιασμός σε σχέση με την εποχή και το ιστορικό της πλαίσιο : πχ σεισμός)
- Κανόνες, παραβατική συμπεριφορά, τιμωρίες (νοοτροπίες)
- Εθνικές επέτειοι, γιορτές, δράσεις, παρεμβάσεις σε τοπικό επίπεδο (πχ αναδάσωση, αποκομιδή απορριμμάτων, καθαρισμός ακτών, υιοθεσίες μνημείων και δημόσιων χώρων κτλ), διασκέδαση, εκδρομές, περιεχόμενο
- Ημερολόγια σχολείου, βιβλίο πράξεων, ποινολόγιο, φωτογραφικό αρχείο, βιβλιοθήκες κλπ

ΠΡΟΣΟΧΗ!

- ✓ Η τοπική ιστορία είναι ιστορία και λειτουργεί με τους κανόνες της επιστήμης αυτής
- ✓ Η τοπική ιστορία αξιοποιεί γνώσεις και δεξιότητες από άλλα μαθήματα, αλλά έχει τους δικούς της στόχους
- ✓ Η τοπική ιστορία δεν προβάλλει τοπικισμούς, εθνικιστικές προσεγγίσεις, δεν κατασκευάζει «αγιογραφίες», δεν προσβάλλει τους ανθρώπους και τη μνήμη

- ✓ Τα «δύσκολα θέματα» δεν αποσιωπούνται, αλλά μελετώνται με τρόπο ιστορικό, δηλαδή εκλογικευμένα και με μεθοδολογία. Προσεγγίζονται, εάν οι συνθήκες και το επίπεδο της τάξης το επιτρέπουν.
- ✓ Ως προς τα «δύσκολα θέματα»:
 - στόχος δεν είναι ο καταλογισμός ευθυνών.
 - στόχος είναι να κατανοηθούν οι ποικίλες συνθήκες που οδήγησαν σε αυτά και επηρέασαν τις εξελίξεις
 - στόχος είναι να κατανοηθεί η ιστορικότητά τους και να αποφευχθεί η ευθεία «αντιστοιχισή» τους στο παρόν.

ΥΛΙΚΑ / ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

γείου Ἐπισιτισμοῦ νὰ μεταφέρει ^{εἰς} ^{ἐξῆς} ποσότητας τροφίμων
πρὸς οἰκογενειακὴν χρῆσιν. *9 1/2 1/2 1/2*

1. Ἐλαίου μέχρι δύο δοχείων περίπου
2. Βουτύρου μέχρι ἑνὸς δοχείου
3. Ἐλαιῶν μέχρι 20 ὀκάδων
4. Γεωμήλων μέχρι 20 ὀκάδων
5. Τυροῦ μέχρι τριῶν ὀκάδων
6. Κρομμύων μέχρι 20 ὀκάδων
7. Ὠῶν μέχρι 30.
8. Οἰκιακῶν παρασκευασμάτων (τραχανᾶ χυλοπῆτες κ.λ.π.) μέ-

- Τα υλικά που αναζητούν και αξιοποιούν οι μαθητές και οι μαθήτριες ποικίλουν και εξαρτώνται κατά περίπτωση από το θέμα που έχουν επιλέξει και από τις δυνατότητες πρόσβασής τους σε αυτό.

ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

- ✓ φυσικό και δομημένο τοπίο
- ✓ αρχειακά έγγραφα
- ✓ επιστολές
- ✓ εφημερίδες και περιοδικά
- ✓ προφορική παράδοση και μαρτυρίες
- ✓ φωτογραφίες, χάρτες
- ✓ υλικοτεχνικές υποδομές, μηχανές, εργαλεία, σκεύη
- ✓ ενδυμασία, διακόσμηση
- ✓ σφραγίδες, γραμματόσημα, νομίσματα
- ✓ κινηματογραφικά και τηλεοπτικά ντοκουμέντα
- ✓ ηχητικές και ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης
- ✓ εικαστικά και λογοτεχνικά έργα
- ✓ απογραφές και στατιστικοί πίνακες
- ✓ δημογραφικοί κατάλογοι
- ✓ δημόσια μνημεία
- ✓ Μουσική, τραγούδια, άυλη πολιτιστική κληρονομιά

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- ✓ Φάκελος υλικού
- ✓ Προετοιμασία πηγών από τον /την εκπαιδευτικό. Κατευθύνσεις.
- ✓ Όγκος υλικού - περιορισμοί
- ✓ Υλικό ενδεικτικό και επαρκές
- ✓ Υλικό (όπως και στόχοι) προσαρμοσμένο στην ηλικία, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και μαθητριών
- ✓ Λαμβάνεται υπόψη το 'κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα' (hidden curriculum - Αξιοποίηση επικαιρότητας

ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ / ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ

Συστηματική προσέγγιση:

- ✓ είδος πηγής
- ✓ δημιουργοί πηγής
- ✓ χρονολόγηση – χρονολογία πηγής (σύγχρονη / μεταγενέστερη)
- ✓ αξιοπιστία
- ✓ λεξιλόγιο πηγής
- ✓ πληροφορίες
- ✓ σχόλια και ερμηνείες που εντοπίζονται στην πηγή
- ✓ οπτική γωνία πηγής

αριθ. 6..... ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΝ ΘΕΜΠΙΣΣΑ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1. 3/3/130

Ο Δημόσιος Κατήγορος Κατόχρουσης
Αναφέρει τῶν ἀρθρῶν 143-145 τῆς Π. Δικονομίας καλοῦμεν τὸν
Γεώργιον Ἰωάν. Κίτηρον κάτοικον Πολυκοτάμου νὰ ἐμφανισθῆ
αὐτοπροσώπως εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ ἐνταθθα Πρεσμοτοδικείου
εἰν 15 τοῦ μηνὸς Μαΐου ἔτους 1939 ἡμέραν δευτέραν κατ' ὄριον
9ην π.μ. ἕνα δικάσῃ ὡς ὑπέτιτος τοῦ ὅτι τὴν 19 φεβρουαρίου
ἔτους ἐν Πολυκοτάμῳ κατελίφθη πρὸ ἀστυνομικοῦ ὄργανου
συνδιαλεγόμενος μὲτ' ἄλλου προσώπου κατ' ἄδων εἰς γλώσσαν μὴ
καταληκτὴν τῆς κἀσι (σλαβικῆν). ←

*Κατ' ἐπιβάρυνσιν τῶν ἀρθρ. 697 τοῦ Π. Δ. ἐν συνδιασμῷ μὲ τὴν ὑπ.
ἀρθρ. 15/36 ἀστυνομικὴν διατάξιν.
Ἐπὶ ἐμφανιζόμενος δεξ. νὰ δικάσῃ ἐρήμην.
*Ἐν Πολυκοτάμῳ τῆ 24-4-1939

σφραγίδα
ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡ. ΚΑΤ. Ξ. ΥΔΡΟΥΣΗΣ. υπογραφή δυσανήγνωστος

Συστηματική προσέγγιση:

- ✓ Συγκεκριμένα ερωτήματα στην πηγή
- ✓ Αναζήτηση συγκεκριμένων απαντήσεων στην πηγή
- ✓ Ανάδειξη των «μη απαντήσεων» - εντοπισμός ανεπάρκειας της πηγής να απαντήσει στο ερώτημα που θέτουν οι μαθητές και οι μαθήτριες
- ✓ Σιωπές. Ερωτήματα.
- ✓ Σύγκριση πληροφοριών από ποικίλες πηγές.

124. HADJI-DECKA

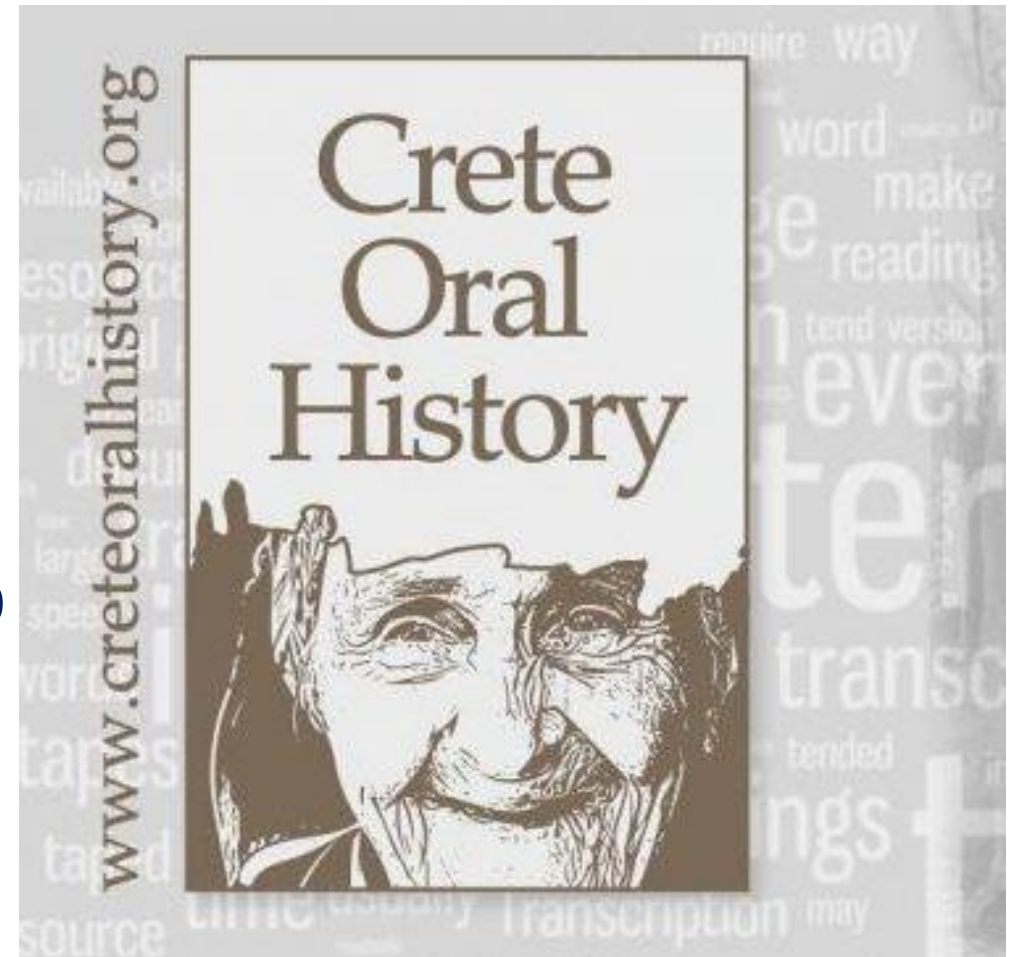
UNE FONTAINE

Πηγή	Πότε γράφτηκε - δημιουργήθηκε;	Γράφτηκε - δημιουργήθηκε την ίδια εποχή για την οποία μιλάει ή αργότερα;	Ποιος/α την έγραψε;	Τι πληροφορίες μας δίνει 1. ... 2. (π.χ.) για τις οικονομικές δραστηριότητες των κατοίκων...
1				
2				
3				

Προφορική Ιστορία - Γενική Ιστορία Κοινοί στόχοι

- Να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα επιλογής και κριτικής αξιολόγησης των ιστορικών πηγών.
- Να αναπτύξουν την ικανότητα μέσα από τη γνώση του παρελθόντος, να κατανοήσουν το παρόν, να στοχαστούν για τα προβλήματα του και να προγραμματίσουν υπεύθυνα το μέλλον τους.

Θέματα προφορικής
ιστορίας στο
πλαίσιο της τοπικής:
το σχολείο και ...

- το θέμα της αποκατάστασης των προσφύγων,
- η απελευθέρωση της Αθήνας,
- η εμπειρία της μετανάστευσης,
- η συγκέντρωση στα αστικά κέντρα τη δεκαετία του '60 και έπειτα,
- η ανάπτυξη αντιστασιακής δράσης κατά την περίοδο της δικτατορίας (ή ο φόβος),
- η αλλαγή της φυσιογνωμίας μιας συνοικίας/οικιστικού χώρου/τοπίου,
- η σχολική και κοινωνική ζωή της εποχής,
- νοοτροπίες (διασκέδαση, ενδυμασία, θέση γυναίκας, παιδιού, κλπ)

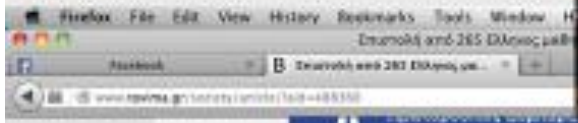

Πώς ξεκινάμε;

Αφόρμηση για την παραγωγή ενός σχεδίου εργασίας προφορικής ιστορίας θα μπορούσε να είναι:

- ➔ μια σχετική αναφορά του σχολικού βιβλίου,
- ➔ ένα επίκαιρο αφιέρωμα στα ηλεκτρονικά ή έντυπα Μ.Μ.Ε.,
- ➔ η δημοσίευση εικόνων, φωτογραφικού υλικού, επιστολογραφίας κ.τ.λ.
- ➔ Τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα των παιδιών
- ➔ Η σύνθεση (έμφυλη, εθνοτική) της τάξης

... μπορούμε να βοηθήσουμε σε όλη την Ελλάδα

Παραμεθόλου Μάνη >
ΕΜΜΕ 5

Επιστολή από 265 Έλληνες μαθητές στη Γερμανία κατά της Χρυσής Αυγής

Καταδικάζουν τις «επιθέσεις κατά μεταναστών, εργαζομένων και μαθητών»

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ 10/10/2012 10:08

Μια είδηση, μια δράση που συγκίνησε

ΑΙΧΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΑΙΣΜΟΣ

Κινησία- Εισήγησε με τηγνό μήνυμα από τους θεατές της Αθήνας - Το ψηφοδέλτιο της Κεντροαριστεράς πρώτο με 34,8% 11/10 09:4

Κινησία- «Θα ρόφαμε το ρολόι μας με δάκρυα Αλβανών»- Πήντα-σε για τη ΧΑ 20/10/2012 10:08

**Σχολιασμός σχετικών φωτογραφιών:
διευκολύνει τη διαδικασία.**

Η ΤΕΛΕΤΑΙΑ ΚΙΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΑΠΟΚΡΕΩ

Ο έορτασμός και τα βραβεία
- Η κίνηση και η ζωηρό-
της.- Η καθαρά Δευτέρα

Η προχθεσινή τελετή της Κυριακής των Αποκρεω έωρτάσθη έρετα ζωηρώς, κόμω δίκ της παρελάσεις άσφ και δίκ την κίνηση του κόσμου.

Τήν πρωίαν εύέν... αξιοπρατήρη- του παρερηγήη. Ο κόσμος, ό μή κα- θήεις, εις τή κερνεύη ήκει: ο νύ κινήται έν τή πλατείη. Ίσω, ή ο επί- δίκαι: Ορηκευτική, διότι ό κόσμος έίλεψι άλλων πρωινών κέντρων είλε συρραση εις τή εκκλήσις.

Μερίκι άλιξι με μετηφισμέ- γους και μή και τινε: άλαθε: δέν έχουσν νύ μεταβήσων τήν.. σιβα, ό- τητα των πραγμάτων.

Τό απόγευμα όμως, τή πράγματα μετεβήθησαν έν τή μεταβολή των προσώπων των μακαρμένων και μή.

— Η Συγκέντρωσις

Μό τ: έρχην ό κόσμος ήρρεσε νύ κινήται δίκ νύ χωρεύη.

Πενκαχμητική έξοδος από τής συγκείας από τή άκρα πεδί, τό κέντρον εις τήν πλατείαν, ύψηλών τήν σκλη- ρότητα του λικιζέιν προς κέντρον.

Αλλά ή το ή διαφορά δίκ έλάκτιζε και έλακτιζατο. Έξελίνης καταλήθη ή πλατείη. Μυρηική κόσμου πηγής, εδ ο, και πρό-ητος. Οι έξώστει γύρω έστεινον υπό τό βήρο: του φάρσιου, του έκλεπτεύ μέν, άλλα πάντοτε φορτίου όπω: εις ή τάξι: του ώρχιου φύλου.

δέν λαμβάνονται ύπέψιν.

Πλησιάζει τώρα ή ώρα τής παρελά- σεω:.. Είς τήν πλατείαν Κουμουνού- ρου ζωηρά κίνησις. Όλα τή πρό: πα- ρέλασιν συγκεντρώνται εκεί. Κοσμά- κης άπειροι: συγκεντρούται και ιδίχ μικρόκομος γαβριδικός.

Η Έπιτροπή, τό Κομητάτον, άν:ι- προσωπεύεται εκεί ταμικώς, από τήν κ. Λογυθέτην δηλαδή τόν ταμίαν.

Τίθενται κατά σειρήν τή πρόσωπα και τή πράγματα και τή ζωή, προς εκκίνηση.

Είς τήν πλατείαν άνοπομονεί νύ ιδή ό κόσμος. Είς τού: έξώστει: τώρη τοίτωμα έρόρητο. Από τόν έξώστην τή: έπιτροπή: διενεργείται έξώστει: του ώρχιου φύλου προηχτική δίκ Προέ. Ίρση κ. Μωρού: ου και του δικηγόρου κ. Κουτσουμπουλού, με όλου: τού: νομικιού: τύπου: δίκ νύ έχη κύρος:!

Καταλαμβάνει τήν θέσι: της ή Έπιτροπή.

Η μουμηική του παιδινοκόσμου άναχ γέλλει δίκ και έρχεται. Ο επί: τή: πλατείη: κόσμος: ώ: κύματα φέρεται δώθε— καιθε συνεπιφέρων και τού: χω- ροφύλακται, οι όποιοι φιλοτιμούνται νύ κρατήσουν τάξι:ν, άλλ: άποπειρώνται μόνον και δέν τό κατορθώνουσι.

— Αρχή... παρελάσεων

Περ: τήν 3ην ώραν δίκ τήν άρι- θεταν, χαρήν τής σοβαρότητας αού πρίγ- ματος, κήμνει τήν έμφάνισιν του Μου- σικο: έμει: ο:.. Οι μουσικοί ντυμένοι άρ- κητά καλά. Πησιζέει και άναίγει τόν όρόμον, πρην άδυνατούν οι χωροφύλακται.

Ακολουθεί ένα κάρρο ή α' Έλλην: η ή δυστυχής παντιού βρίσκει τόν μελά

δηλατον εις τό μέσον. Άρέσει πολύ.

Έρχεται άμαξι με τήν Άθηνά και μιν... μεϊ: του και έν παιδάκι.

Ένα κάρρο με 4—5 γυναικται με στα- φίδα τήν άχρηστον, τίθεται εις τή ά- χρηστα και — προσέξτε — κατα- φθάνουσν οι Μεγάλοι Δυνάμεις δικ-συρόμενχι από ένα άλιξι. Βγάνει. Ένας σαπουνόφουσκε: από ίνε ποτη:ι, οι όποιοι λάμπουσι: ή ιδέα του και χάνονται και φεύγει ή δόξα τής: έπιτυχίας:!

Έρχεται ένα κάρρο και έν κύτω εις γαί:τρο:— με τό συμπάθειο: και επί του γαιδάρου ει: νάνο:ι, ό εκ Περχλίας.

Ακολουθεί τό αμαξι τό Δάνειο:ν, σημειούται 90 έκατομ. 150 έκατομ. και κίνεσαι τό ρήμα κλιφω, — εις—αι.

Έπειτα τρις ποδηλάτων ώρχι: έπιλοισιμένων και συνεχομένων δίκ στε- φάνου.

Ακολουθεί όλος Κερνηθλιετων. Το ελληνική: Καρναβάλι:ι, 10 έν δ.φ με όργανα, τραγουδούν τα κερνηθλικά.

Από ένθουριαζμόν φαίνεται γίνεται άπόπειρα συμποχής, άλλα μόνον από- πειρα. Τα αστυνομικά: όργανα εκηρύ- χθησαν εις δικτατομοτήτα και άπρα- κτού.

Μετ: όλιγον όκω: έρχεται ή έριππος: δύντης και διαχωρίζει τόν κόσμον και θ σάξει τήν ύπόστασιν τής: Αστυνομίας.

Ακολουθεί άμαξι με 3 παιδάκια. Όρχι: ντυμέν: τή δύσ: ώ: Άνθόπωλις: και Φούξ:α. Άριστον πολύ και δέχου: ται εκδηλώσαι: κομωετικη: πλουσία:.

Μία γυναικται με ποδηλάτο έρχεται κατόπιν έπιτυχώ: ντυμένη.

1904,
Εφημερίδα
«Θάρρος»

**Δεκαετία '60: εσωτερικοί μετανάστες, γείτονες
στην «αυλή των θαυμάτων» γιορτάζουν την
Καθαρή Δευτέρα (Πετρούπολη)**

«Η Ιστορία του Σχολείου μας: Βιβλίο Πράξεων»*

«Το Ορφανοτροφείο Αρρένων της Καλαμάτας και το Μουσικό Σχολείο»

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΝ ΤΩ ΕΘΝΩ
 ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
 "Υποβλήθη δεΐξαι εν άρθρον 1 και το άρθρον 2 του άρθρου 3 του νόμου 1821 " περί ίδρύσεως "Εθνικών Ορφανοτροφείων και Ομοσπονδίας εν άρθρον μόνον", προτάζει τον "Πρόεδρον επί της Περιφέρειας "Καλαμάτας, Διακοσμήσαν και Διατάσσοντας"
 "Άρθρον 1
 "Ίδρουν εν Καλαμάτα Ορφανοτροφείον αρρένων, επί της οδοῦ μὲν "Εθνικῶν Ορφανοτροφείων Αρρένων Καλαμάτας"
 "Άρθρον 2
 Σὺς ἐν ὅσῳς Περιφέρειαν "Εθνικῶν Ορφανοτροφείων Αρρένων Καλαμάτας προτιθένται καὶ τρεῖς ἄλλαις διακοσμητικῶν τέχνης ἐπὶ ὁδοῦ καὶ μόνῳ ἀπορριζήσαν ἐπὶ τοῦ ἄρ. 2 τοῦ άρθρου 3 τοῦ νόμου 1821.
 Σὺς τὴν "Πρόεδρον ἐπὶ τῆς Περιφέρειας "Υπογράφον διατάσσων ἐπὶ ἀπορριζήσαν καὶ ἀναθέσαν τῶν ἀρρένων διακοσμητικῶν.
 "Ἐν Ἀθήναις τῆς 7 Δεκεμβρίου 1922
 ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΝ ΤΩ ΕΘΝΩ
 "Ὁ ἐπὶ τῆς Περιφέρειας "Υπογράφον

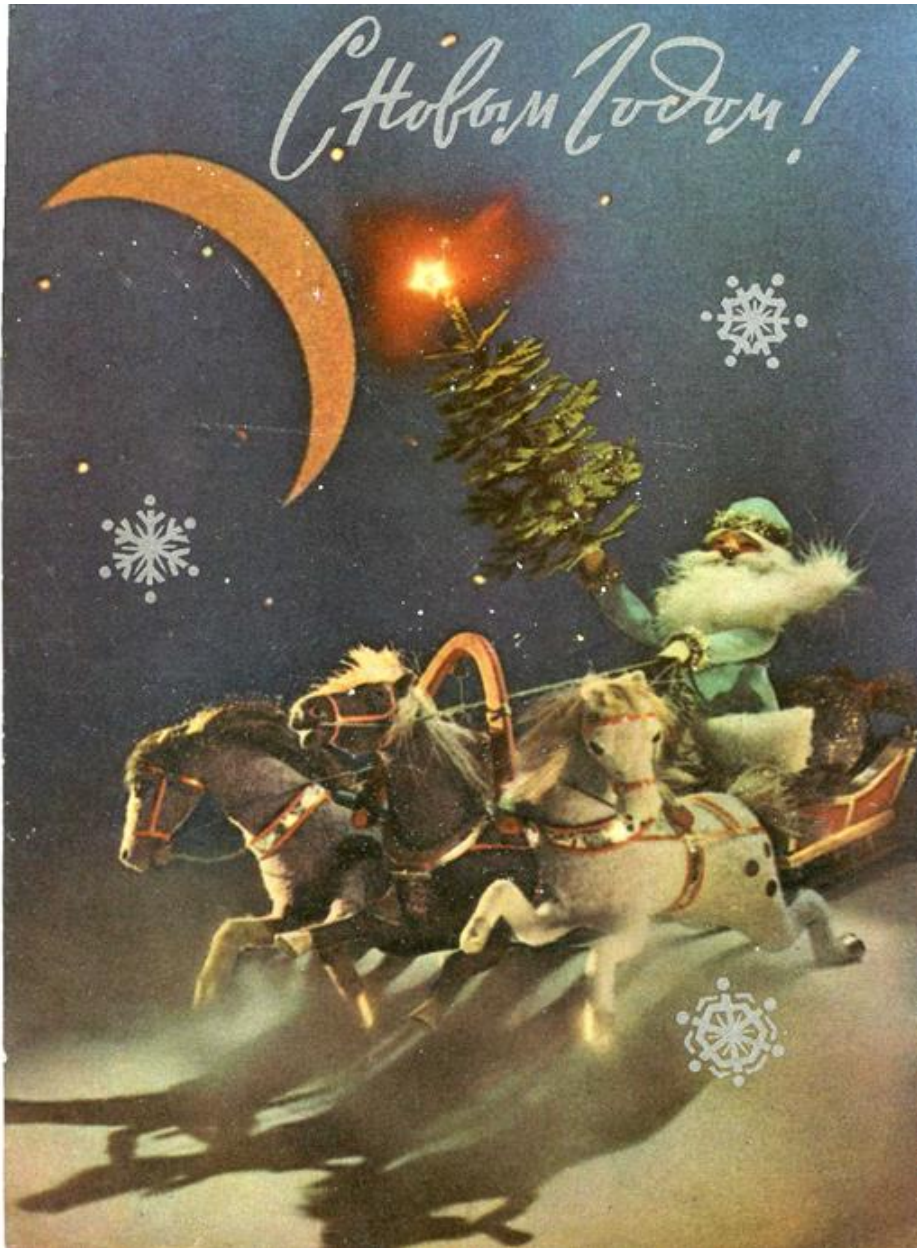
Τότε -στις 15 Δεκεμβρίου 1922 συγκεκριμένα-
 ιδρύεται και το Εθνικό Ορφανοτροφείο
 Αρρένων Καλαμῶν (ΕΟΑΚ).

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
 ΕΘΝΙΚΩΝ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΩΝ
 ΑΡΘΡΟΝ ΠΡΩΤΟΝ
 "Άρθρον 1
 "Τὸ ἐν τῇ Καλαμάτῃ ἰδρυμένον ἐπὶ τῇ οδοῦ μὲν "Εθνικῶν Ορφανοτροφείων Αρρένων Καλαμάτας" ὡς καὶ ἐπὶ τῆς οδοῦ καὶ μόνῳ ἀπορριζήσαν ἐπὶ τοῦ ἄρ. 2 τοῦ άρθρου 3 τοῦ νόμου 1821, ἔστω ἡ "Εθνικὴ Ορφανοτροφικὴ Σχολὴ Αρρένων Καλαμάτας".
 "Άρθρον 2
 "Ἡ "Εθνικὴ Ορφανοτροφικὴ Σχολὴ Αρρένων Καλαμάτας" ἔστω ἡ "Εθνικὴ Ορφανοτροφικὴ Σχολὴ Αρρένων Καλαμάτας".
 "Άρθρον 3
 "Ἡ "Εθνικὴ Ορφανοτροφικὴ Σχολὴ Αρρένων Καλαμάτας" ἔστω ἡ "Εθνικὴ Ορφανοτροφικὴ Σχολὴ Αρρένων Καλαμάτας".
 "Άρθρον 4
 "Ἡ "Εθνικὴ Ορφανοτροφικὴ Σχολὴ Αρρένων Καλαμάτας" ἔστω ἡ "Εθνικὴ Ορφανοτροφικὴ Σχολὴ Αρρένων Καλαμάτας".
 "Άρθρον 5
 "Ἡ "Εθνικὴ Ορφανοτροφικὴ Σχολὴ Αρρένων Καλαμάτας" ἔστω ἡ "Εθνικὴ Ορφανοτροφικὴ Σχολὴ Αρρένων Καλαμάτας".

Τότε εἶναι που ἰδρύονται τα πρώτα κριτικά
 Εθνικά τα ελεγκτῶν τότε
 ορφανοτροφεία σε ὅλη την Ελλάδα.

Οι Έλληνες μαχητάδες. Επτατάξιο
σχολείο Γιάλτας 1933-34

ΚΑΡΤΕΣ, ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Художник Г. Куприянов.

στη αγαπημένη μου
Βασιλική χρόνια μεράκι
και ευτυχισμένος ο
κεκοιμημένος χρόνος 1972
Σέφροιο ή Σηριγιάβα σο
Μαρία

Κуда Βασιλική
Κ. Σαμμί
Αθήνα

Κому _____

Индекс предприятия связи и адрес отправителя:
Τασιεπ 18-12-71

Индекс предприятия связи места назначения
Μαρ. Χάρτβζυπο

3 1966
ПОЧТА СССР 3 КОП.

Издание Министерства связи СССР. 10/III-71 г. МТГ. Зак. 2544. Цена 4 коп.

- Οι μαθητές μπορούν είτε να διερευνήσουν συγκεκριμένα θέματα, είτε να συνθέσουν οικογενειακές / προσωπικές ιστορίες και να οδηγηθούν σε αναγωγές. Π.χ. αφηγήσεις γονέων μαθητών αλλοδαπής προέλευσης, οι οποίοι έχουν εγκατασταθεί στη χώρα μας κατά τις τελευταίες δεκαετίες, στο ελληνικό σχολείο: οι μαθητές οι οποίοι βιώνουν τη νέα, πολυπολιτισμική πραγματικότητα της ελληνικής κοινωνίας μπορούν να συλλέξουν πολύτιμες μαρτυρίες και πολυφωνικές απόψεις για πλειάδα θεμάτων
- αναπτύσσοντας παράλληλα ανάλογες
- δεξιότητες, παιδαγωγικές και κοινωνικές.
- Π.χ. Διαφορετικότητα, bullying, προσαρμογή

ΠΙΘΑΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Οι ενδεχόμενες αρνητικές ή/και τραυματικές εμπειρίες των μαθητών και της οικογένειάς τους δεν είναι πάντα ανακοινώσιμες: σε αυτές τις περιπτώσεις προτείνεται η **ενσυναισθητική προσέγγιση** μέσα από παραδείγματα τρίτων και προσωπική εμπλοκή και επίβλεψη
- Προχειρότητα ή φλυαρία στη συλλογή μαρτυριών
- Αδυναμία ένταξης στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο των μαρτυριών και του υλικού (**ιστορικοποίηση**). Δυσκολία τόσο στη σύλληψη μιας μεγαλύτερης εικόνας όσο και στις αναγωγές ή γενικεύσεις (που εμπεριέχουν προφανείς κινδύνους)
- Ανάγκη για ενίσχυση **ιστορικού και κοινωνικού γραμματισμού**

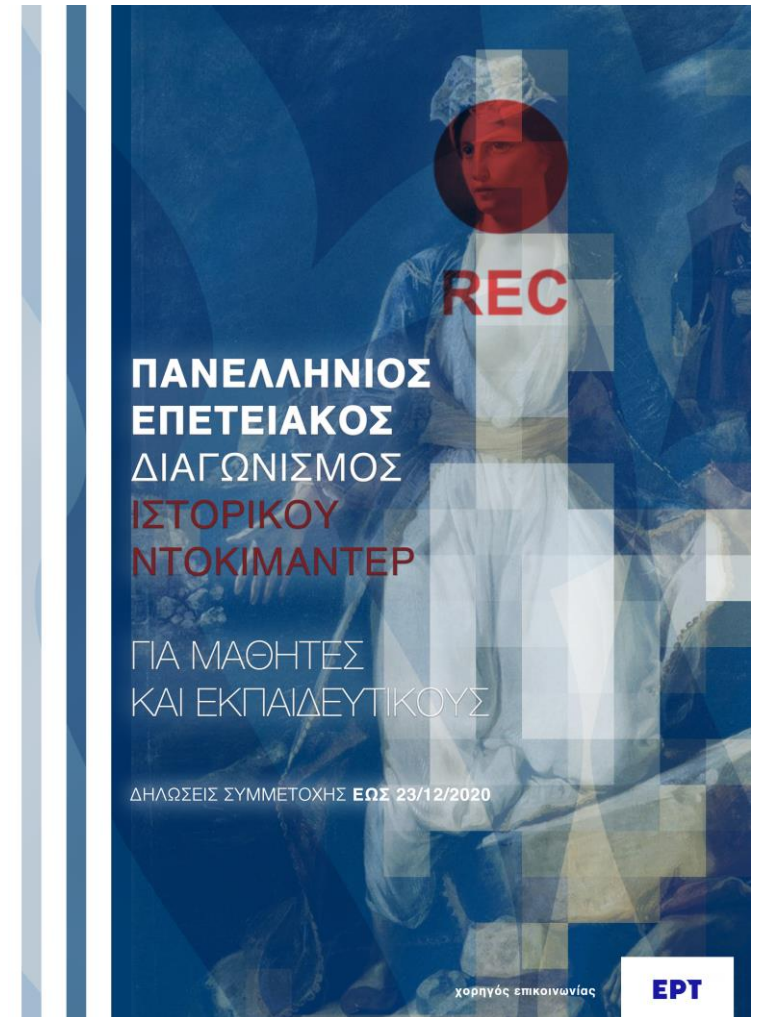
ZHTOYMENA:

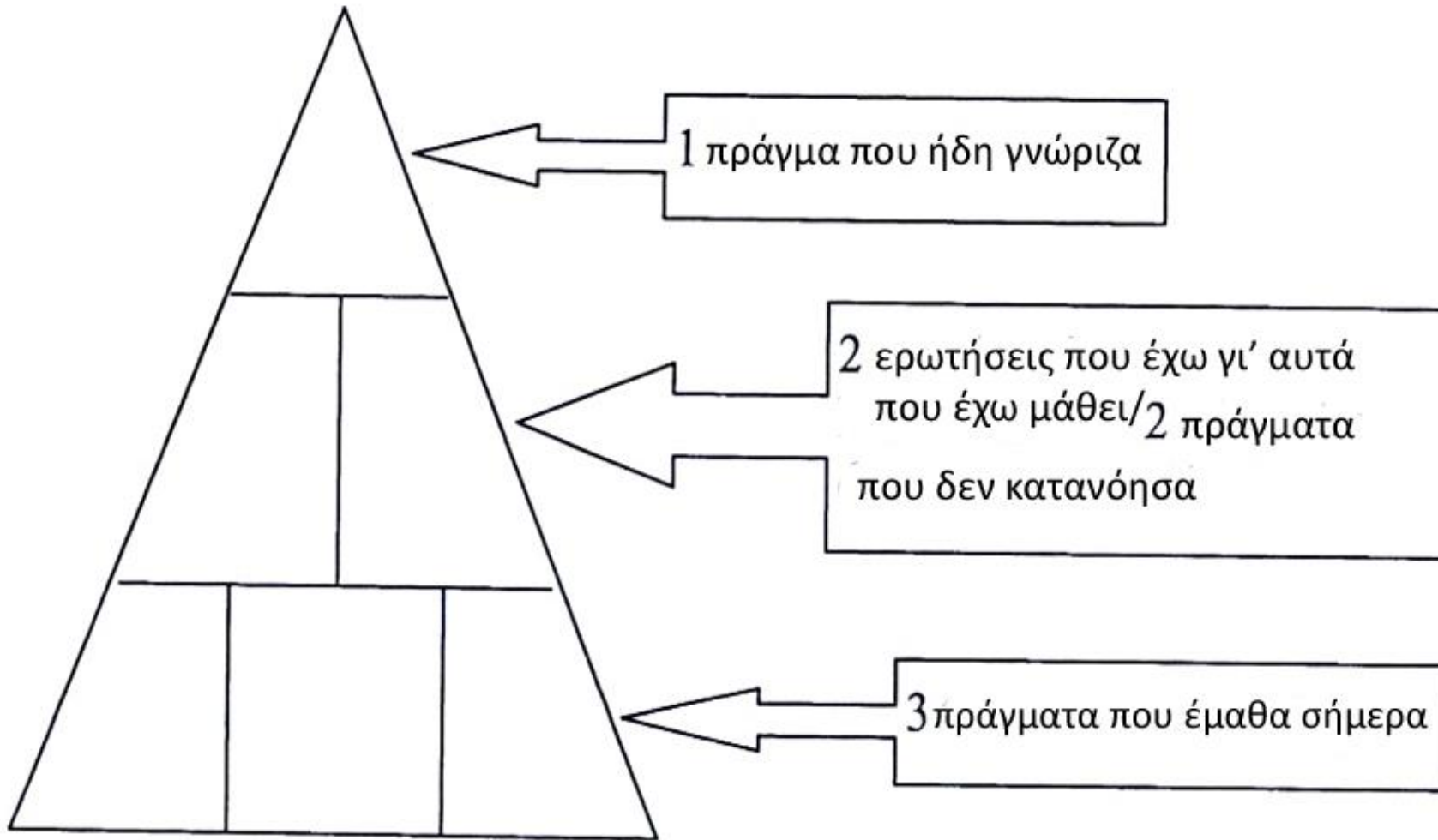
- Εναλλακτικές προσεγγίσεις (π.χ. έμφυλες)
- Ανάδυση αφανών ή «ενοχλητικών» κοινωνικών ομάδων μέσα από θεματικές που ενσωματώνουν (π.χ. Ρομά)
- Εναλλακτικές ματιές και γωνίες θέασης: αμφισβήτηση κυρίαρχου λόγου και Μεγάλης Αφήγησης;
- Τόλμη στις θεματικές επιλογές
- Ξεκάθαροι στόχοι επιλογής στοιχείων και πληροφορητών (όχι διεκπεραιωτικά κριτήρια). Εξάσκηση στο να επεξεργάζονται οι μαθητές αντίθετα σχήματα από αυτά τα οποία έχουν στο μυαλό τους.
- *«Αποπλαισιωμένη ή εμπρόθετη δράση;»*

- Νοηματοδοτούσα γνώση: σύνδεση με προσωπικά βιώματα, προϋπάρχουσα γνώση, ενδιαφέροντα μαθητών και καθημερινή ζωή (κονστρουκτιβισμός)
- Ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων, ενίσχυση προφορικού λόγου και ζωντανών παρουσιάσεων
- Κριτικός αναστοχασμός, ιστορική σκέψη και συνείδηση, μετασχηματίζουσα μάθηση (αλλαγή στάσεων), επικοινωνιακή και χειραφετική γνώση- όχι εργαλειακή (Habermas), Ζητούμενο : **Ενεργός πολιτειότητα** (π.χ. ανάπτυξη ακτιβισμού, εθελοντισμού)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Η περίπτωση των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας: αναμνήσεις από τη σχολική ζωή των ενήλικων μαθητών που εγκατέλειψαν το σχολείο
- Ο διαγωνισμός παραγωγής ιστορικού ντοκιμαντέρ (2013, 2015, 2016, 2018, 2020)
- Πώς γιορτάζονταν οι εθνικές επέτειοι στο σχολείο;
- Πώς γιορτάστηκαν τα 150 χρόνια της Επανάστασης του 1821 μέσα στη χούντα;

Μεταγνωστικές διαδικασίες

Ευχαριστώ